

**Erasmi a Chokier Tractatus absolutissimus de
iurisdictione ordinarii in exemptos, deque illorum
exemptione ab ordinaria iurisdictione**

Mvltis Pontificvm Decretis, Et SS. Congregationis ... Cardinalium
Declarationibus illustratus ; omnibus in iudicio Civili & foro Ecclesiastico
versantibus perquam utilis ac necessarius ; in duos tomos ab ipso Auctore
distinctus

Chokier, Érasme de
Coloniae Agrippinae, 1684

3. Quis possit eximere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61886](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61886)

18. Limes autem consideratur ex quatuor circumstantiis, ex persona, causa, loco sive re, & ex tempore cap. 1. & 2. dist. 29.
Inde terminata autem semper & ubique locum habent, quales merito supra annotavimus esse personales num. 3. & 5.
19. Paucis, quæ species exemptionum concessa sit, non aliter dijudicari potest quam ex tenore privilegii ad quem tanquam ad scopum in hoc iudicio collimandum est, cap. porro de privileg. cap. fin. de usu pallii arg. l. de huss. de transact. cap. cum iure de offic. deleg. l. unica C. de mandat. princip.
20. Et quidem divisiones hæc accidentales sunt, excepta prima divisione, in reales, & personales, quæ penitus rem atque substantiam exemptionum concernit.
21. Rursus exemptio alia est, cui renunciare non licet, ut est ea quam Papa concessit cap. cum tempore de arbitris cap. si de terra de Privilegiis.
 Alia cui renunciare licet, qualis est ea, quam Ordinarius concessit certis in casibus, quos infra capite sequenti exprimemus. Io. Andr. cap. scienti de Reg. Jur. in 6. Fel. cap. P. & G. Col. 3. de offic. deleg.
22. Postremo alia est Pura & Absoluta, ut est quæ ab omnibus eximit subijctiq; immediate sanctæ Sedis; alia verò non pura & absoluta sed mediata, exemplum in Abbacia Clarmonensi Ordinis Cisterciensis, quæ subijctur Abbatiæ Clarevallensi, utraque enim exempta est, sed diversimode: una enim immediate, altera mediate glo. sing. Clem. attendentes de statu Monach. Card. Clem. 1. quest. 4. de suppl. neglig. pralat. à legat. text. Clem. 1. de Rescript. Prima divisionis species propria est, ceteræ improprie, teste Peckio cap. privileg. num. 4. ad verb. personale de Reg. Juris in 6.

Q V Æ S T I O III.

Quis possit eximere.

S U M M A R I U M.

1. Princeps concedit exemptiones civiles.	7. item patiendo prescriptionem aut sententiam.
2. An Episcopus eximere possit.	8. Et in omnibus aliis casibus exceptis prenotatis.
3. Regulariter non potest.	9. Prælatus nõ appellado præjudicat Ecclesiæ.
4. A visitatione, procuratione, correctione eximere non potest, neq; à Cathedralico iure reverentie, Charitativo subsidio.	10. An Archiepiscopus possit eximere.
5. Eximere tamen potest initio foundationis Ecclesiæ. Repudiatio futuri juris non est alienatio.	11. An Patriarcha.
6. Eximere potest per modum Vicaria perpetua.	12. An legatus à latere.
	13. Exemptio est de reservatis Papa. Legatus nihil potest juri contrarium.
	14. An Pontifex.

15. Pontifex non potest eximere à Rom. curia. excommunicetur.
 16. An uia quis eximi possit, ne à Pontifice 17. Pontifex non potest sibi manus ligare.

PRincipem seu Imperatorem in civilibus exemptionem posse concedere, certius est, quam sit necesse probare. C. de his qui à principe vacat. muner. acceperunt lib. 10. Petrus Antiboli tract. de munerib. §. 4. num. 3. & seqq. Hoc autem intra luos carceres coacteri debet. Nam Ecclesiasticas exemptiones aliqua ratione ei concedere non liceret. cap. dudum de decimis cap. bene quidem dist. 96. cap. Ecclesia Sancta Maria de Confit. Abb. & DD. cap. auditis num. 9. de Rest. in integrum. Innoc. Abb. Host. cap. auditis de integ. rest. Alber. l. bene à Zenone C. de quadr. prescript.

Sed præcipua difficultas est, an Episcopus possit? Possè censuit Caldeus Conf. 5. de Reb. eccl. non alien. Oldra. conf. 172. Col. 3. & conf. 254. ad objectas Col. 2. hisce præcipuis rationibus, quod præscriptione ac sententia episcopali juri præjudicetur, ac aduersus eum his titulis exemptio acquiratur. cap. auditis, de Præscript. cap. cum inter de Rejudicat.

Regula tamen communis est, non posse in totum eximere, glos. cap. 1. in pr. de privileg. in 6. ubi Philipp. Franc. num. 4. vers. In glo. 2. Abb. cum olim num. 4. de privileg. d. cap. constitutus cum glo. de religio. domibus in cap. cum venerabilis de censibus cap. cum inter: ubi etiam Felin. de Rejud. n. 3. & 4. glo. solemnis cap. visis 16. quest. 2. Felin. in suo reperi. vers. Episcopus cum consensu capituli.

Quam specifico octo modis. Imprimis ut à visitatione, 2. à peccuratione, 3. à correctione eximere non possit, cap. visis 16. quest. 2. Ne quidem ulla præscriptione, cum ex officio de præscript. Io. Francis. Pavinus auditor Rotat. tract. de visitatione prima part. quest. 4. num. 22. & 24. Molina de Institut. & Iure to. 1. tract. 2. dispus. 85. fol. 3. 2. A. in fine & disp. 79. fol. 326. E. vers. obedientia. Nisi tamen detur de alio prælato, ut infra dicitur.

Quartò neque à Cathedralico, cap. pastoralis, cum glo. ubi etiam Hostiens. de donat. glo. cap. quicumque recognoverit 16. q. 7. quod ita appellatur, quod detur Episcopo pro honore Cathedralis cap. placuit 10. quest. 3. idem quod synodaticum, quia in synodo solvitur. cap. olim de cens. 10. Hugo de officio quatuor prælatorum part. 1. tit. de exact. Episcopi. Io. Francis. arat. de visit. quest. 5. prime partis num. 12. & seqq. quod adeo verum est, ut pro libertate Cathedralici seu synodatici non currat præscriptio contra Episcopum. Gard. Clem. 1. in 3. qu. 1. de Iur. par. Balbus de præscript. in 5. part. quest. 16. Henricus Rotem. tract. de synodo part. 3. nu. 87.

Quintò similiter neque à jure reverentiæ eximere potest. Bald. l. fin. C. de bon. lib. Angl. Lud. l. sed si hac §. patronum ff. sol. matr. vide Felin. cap. cum inter num. 3. de Rejudicat. Iacob. Putcum lib. 3. decis. 115.

Sexto nec à charitativo subsidio, cap. cum apostolus de censibus, late Bartholom. Belencius

lencinus rota auditor tract. de charitat. subsidio quest. 47. per tot. est enim etiam ad instar aliorum jus impræscriptibile. Bellens d. tract. quest. 50. nu. 7. & 9.

Septimo nec à jure institutionis *arg. cap. cum satis de offic. archidiacon. ca. 2. de capell. Menoch. hb. 6.*

Postremo nec ab iis quæ sunt Ordinis Episcopalis, quæ refert Hostiensis in cap. dilecto de officio Archidiacon. Notantur autem hi casus inter ceteros DD. ab Abbate & Io. Andr. in cap. cum venerabilis de censibus Frederici conf. 248.

Verum quia superius ad quæstionem respondimus regulariter negative, rarumque est in jure ut generalis assertio subverti non possit. *l. omnis diffinitio ff. de reg. juris.* Hinc regulam seu communem istam opinionem restringo, Imprimis ut Episcopus possit Ecclesiam eximere initio Fundationis. Ratio est quia tum nondum est quæsitum Episcopatus Jus superioritatis, *Ante de Butr. & Imola. cap. cum inter de consuet. Caldens d. conf. 5. Felin. d. cap. cum inter num. 4. Cardin. conf. 11. quadam societate. Lud. allegat. 44.* & translaticium est, quod repudiatio futuri juris non sit alienatio, sicut etiam qui occasione acquirendi non utitur, non dicitur alienare, *l. alienationis §. qua occasione ff. de verb. signific. Fabian. de Monte tract. de emp. & vend. quest. 4. quest. 22. numer. 15.* Quamvis Bútrio & Imolæ reluctetur Fredericus d. conf. 248.

6 Secundo ut possit per modum Vicariæ perpetuæ: excipiendo tamen jura de quibus Abbas c. *Cum venerabilis n. 5. de censib. & in c. Constitutus, n. 10. ubi etiam Innocent. de Religiosis domibus.*

7 Tertio eximere potest præscriptionem patiendo, vix est enim ut non videatur alienare qui patitur usucapi, *cap. auditis cap. olim ubi DD. præscripi. l. alienationis ff. de verb. sig. Fabian. de Monte de emp. & vend. quest. 4. questione 22. n. 13. de præscriptionibus autem adversus Episcopum late Francisc. Balbus de præscript. in prima parte quintæ partis princip. quest. 11. & seqq.*

8 Quarto à sententia pro exemptione legitime lata non appellando *cap. Cum inter ubi Abb. Felin. & DD. de Re judic. per ea que notat Io. Bertachinus tract. de Episcopis in quarta parte 4. libri. quest. 7. nu. 22.* Paucis in cæteris casibus exceptis cetero prænotatis Episcopus eximere potest *Abb. cap. Cum inter num. 13. de Re judic. cap. Pastoralis num. 5. de donat. & d. cap. Cum venerabilis de censib. ubi Io. Andr. & DD. vide Innoc. d. cap. Pastoralis n. 5. 6. 7. de donat.* Id tamen si faciat solemniter, cum causâ, & consensu capituli, alioquin non valeret. *Archidiacon. cap. visis 16. quest. 2. Specul. de dispensat. §. nunc de Episcoporum versic. 76. cum addit. Fred. d. conf. 248. per cap. novit de his que sunt à præfatio. Clement. 2. de Reb. Eccles. non alien. cap. sine exceptione 12. qu. 2.* Abundat autem robore si accedit confirmatio Papæ, *cap. constitutus ubi DD. de Relig. dom. glo. & Abb. d. cap. Cum venerabilis num. 4.* quæ præsumitur transacto cursu decennii, *ita Menoch. de præsump. li. 3. c. 132. n. 53. Traq. de præscripi. §. 1. glo. 4. per tot.*

Restat

Restat solutio argumentorum Caldei & Oldradi, quae solvuntur alio argu-
mento, à violatione tàm dialecticis, *Christoph Hegendor. in dialect. legali lib. 2. tomo 15.*
quàm iuriscoutulis usitato, *l. mulier cum l. seq. ff. ad S. C. Velleian.* Etenim contra ar-
gugo: Episcopus potest per praescriptionem Ecclesiae tacite praedjudicare, ergo non
potest expressè per exemptionem. Ratio est, quia dispar est ratio taciti & expressi.
Praes in loco, ab expresso ad tacitum. Ideoque clericus tacitè potest jurisdictionem a-
lieni Episcopi prorogare; expressè non potest. *cap. si diligenti cap. significanti c. dile-*
cti de foro competenti Praes. eodem loco. Et ut paucis multa, Episcopus tacitè qui-
dem Ecclesiae praedjudicare potest, expressè vero non potest. *Berachinus tract. de E-*
piscopis in quarta parte quarti a partis quaest. 7. n. 22. Parum urget secundò, quod adfer-
tur de sententia: quia negligentia Praelati non appellantis tacitè praedjudicat Eccle-
siae, quod expressè non potest, *cap. viduum 6. quaest. 2. cap. Sape ubi DD. de appellat. glo.*
& DD. cap. 1. ut lite non contest. Abb. cap. 1. de dolo & contumacia, Berachinus d. quaest. 7
num. 22.

Successive quaeritur tertio, an Archiepiscopus possit? Causa quaestionis est, quod
Archiepiscopus dicitur velut Princeps Episcoporum: estque in sua metropoli seu
Archiepiscopatu ordinarius ordinariarum. Sicut enim totius Episcopatus Eccle-
siae in potestate sunt Episcopi, sic Ecclesiae totius Archiepiscopatus (inquit canon)
ad diocesim pertinet Archiepiscopi. *cap. 1. 9. quaest. 3. Spec. de sentent. §. 6. vers. Quid*
si Episcopus. Berachinus de Episcop. in praetudion. 13. Anton de Prae. de Jurisdic. Episcop.
cap. 6. num. 17. Distingendum est, ut in diocesi suffraganeorum non possit. *tex.*
cap. sicut unire de excessib. pralator. cap. duo c. pastoralis de offic. ordin. c. nullus de iure pati.
Abb. d. c. Cum inter n. 14. de Rejudicat. In sua autem eadem possit quae Episcopus.
Abb. d. c. cum inter.

Ratio est, quia licet Archiepiscopi sint ordinarii totius provinciae sive metro-
polis cuius gerunt sollicitudinem, non ideo tamen cujuslibet de provincia, sed iuris-
dictio in quemlibet dicitur esse impedita, paucis quibusdam casibus per *glof. &*
DD. exceptis. glo. solemnus cap. pastoralis de offic. ordin. 10. Francisc. Pavimus de visita-
zione part. 1. quaest. 10. n. 50. & seqq. Quos Holtiensis *tit. offic. ordinar. §. sunt autem*
expressit his verbis

Officium varium, forus, appellatio, crimen,	22
Peccans, non patens, res, consultatio, defes,	22
Praelul, canonici tumidi, sententia nequam,	22
Vilitat, indulget custos, quia Papa dat usus	22
Permutat, locus suspectus, cumque remittit	22
Casibus his primas subiectos praesulis arcet.	22

Porro, si consentiente Episcopo Archiepiscopus eximeret, tum non tam ab ejus
auctoritate, quam ex consensu Episcopi exemptio vires, & robur assumeret,

- Arg. cap. Cum inter in verbis cum sua testimonio. R. quondam Veronensis Episcopi qui e-
iusdem Ecclesie Archiepiscopus extitit factum fuerat & completum ubi etiam glo. & Abb.
n. 14. de re iudic. quo in casu censuit glossa in cap. placuit 16. quaest. 6. per cap. Archie-
piscopus 9. quaest. 3. adhibendum esse consensum omnium Episcoporum provincie;
quod tamen Abbati displicuit d. cap. Cum inter n. 14. de Re iudic. Eadem dicta sunt*
- 12 *de Patriarchis cap. duo de offic. ord. id est patribus patrum, seu primatibus, ordo in
jure post Pontificem summus. Quae enim dicuntur de Episcopis, eadem etiam ha-
bent locum in Archiepiscopis & Patriarchis. Caccialup. de unio. art. 4. n. 5. vers. 3. vol.
tract. 15. fol. 150. quales olim quatuor tantum erant: Constantinopolitanus, Alexan-
drinus, Antiochenus, Hierosolimitanus; cap. antiqua de Privileg. cap. cleror. dist. 1. cap.
omnes sine dist. 22. hodie sunt Bituricensis, Pisanus, Aquilegensis, Venetus, de qui-
bus Nicolaus Boerius de ordine graduum utriusque fori part. 1. n. 13. & seqq. Francisc.
Pavinus de visit. part. 1. quaest. 2. num. 8. & seqq. Petrus à Monte in Monarchia Concilii.
Rubr. ordo assistentium concilio. n. 2. Marcus Mantua tract. de concilio num. 75. & seqq.
Io. Hugo de officio quatuor pralatorum §. Erant etiam olim apud.*
- 13 *Sed quid de legato? Non posse eximere, etiam si esset legatus à latere certi iuris
est, probaturque duplici ratione. Prior est, quod exemptio fit de reservatis papae.
late Abb. cap. ult. n. 1. & seqq. cum apost. de confir. utili, vel inutili. Rebuff. in prax. benef.
par. 1. tit. de Revoc. union. num. 26. glo. in cap. quod translationem, de officio legati, ac pro-
pria Apostolica sedi competat glo. cap. 1. verb. exemptionis de privileg. in 6. ubi Philipp.
Franc. n. 4. vers. in gloss. 2.*
- Translatitium autem est, quod ubi requiritur Apostolica indulgentia, non va-
let indulgentia legati, tex. cum glo. in clem. per literas de prebend. Clem. quia contingit
§. 1. vers. Apostolica de reliq. dom. Bellen. de charit. subsid. quaest. 40. prout nec in generali
legati à latere commissione transeunt casus papae reservati. Nicolaus Boerius tract. de
potestate legati à latere n. 24.*
- Posterior est, quia Legatus à latere nihil potest facere quod tendat in violatio-
nem iuris communis, quod Abbas dicit esse regulare. cap. fin. n. 2. cum add. de confir.
utili vel inutili. Boer. d. tract. de pot. legati à latere n. 44. Villadiego tract. de legato. par. 1.
quaest. 9. n. 64. per cap. per. & ult. de filius presbyterorum. eximere autem & adversatur
iuri. cap. Omnes basilica 16. quaest. 7. Milis in repertorio verb. Episcopus fundat. fol. 127. &
Episcopus solus fundat. fol. 130. per tex. cap. cum Episcopus de offic. ord. in 6. & plurimum
praedicit Ecclesiae. Baron. in annal. Eccl. tom. 8. anno 676. Pontifice Adeodato fol. 517
latissime Durandus de modo celebrandi concilii generalis tit. de exemptionibus à n. 15. usque
ad n. 75. Concil. Tridentinum sessione 24. cap. 17. & 20. de Refor. Ideoque non est facile
(inquit Fel.) concedenda exemptio. ca. Cum non liceat n. 1. de praescript. Sed potius
rejienda. Rom. cons. 37 Innocent cap. dudum de privileg.*
- 14 *De Pontifice videtur voluisse dubitare Durandus tract. de modo generalis Concilii
part.*

part. 1. Rubr. 4. n. 18. 43. 44. & seqq. Sed tamen nihil dubii subest, glo. cap. 1. in pr. ubi etiam Francus de privileg. in 6. cap. frater 19. quest. 1. cap. luminoso 18. quest. 2. glo. cap. quod translatione de offic. legati, & optime in nostris terminis Parisius cons. 22. n. 11. & seq. vol. 4. expressim Mandatus designat. gratis. i. exemptiones vers. eximere proprie est. Apostolica sedis. Anchar. cons. 132. n. 5. Spec. tit. de legato. §. nunc ostendendum vers. 11. l. nemo C. de decurionibus lib. 10. cap. Cum inferior ubi glo. in verbo exemplum & Abb. de maiorie & obediem. Quid enim et abnegabimus de quo inigne illud D. Bernardi 2. de Consider. ad Eugen. Age indagemus adhuc diligentius, quis sis, quam geras personam in Ecclesia Dei; Quis es Sacerdos magnus? Tu princeps Episcoporum. Tu haeres Apostolorum, tu primatu Abel, Gubernatu Noe. Patriarchatu Abraham, Ordine Melchisedech, dignitate Aaron, auctoritate Moyses, Iudicatu Samuel, potestate Petrus, unctione Christus. Alia multa de Pontificis potestate leguntur apud Ant. n. de Rosellis tract. de Conciliis cap. 7. Sententia qua potius attendenda sit. 17. & Capit. Pontifex circa quos & ubi potestatem habeat, cum aliis plurimis capp. seqq. Item eundem tract. de potestate Imperatoris & Pape, per tot. Catald. de Bonon. pag. tract. de potestate Pape. Pretereundum tamen non est, quod, et si pontificis sit proprium eximere, tamen quod à se, vel Romana curia eximere non possit; Abb. cap. si quis num. 2. de Major & obed. Selvia tract. de beneficio part. 3. quest. 8. num. 36. & tract. de iure jurando part. 4. nu. 39. Bellens de charit. subsid. quest. 58. n. 4. Restaurus tract. de Imperatore 9. 50. n. 32. Felin. cap. Cum non liceat num. 1. 4. de praescript. nec adversus eum praescriptione exemptionem acquiri, verius est. Felin. cap. cum nobis, de praescript. & d. c. cum non liceat. Nihil in reperi. verb. praescribere nemo fol. 358. Abb. c. ad audientiam n. 18. & 19. de praescript. Restaur. de Imperatore d. quest. 54. n. 6. idq; ne dentur acephali, quos Ecclesia rejicit. cap. nullaratione dist. 93. ubi glo. quod de omnimoda & totali exemptione accipiendum est: speciali enim privilegio, ut puta charitativo subsidio, decima papali, aut alio ejusmodi jure à Pontifice quis eximi posset. cap. decet de reg. jur. in 6. cap. 1. & 2. 25. quest. 2. Bartholom. Bellencina de charitat. subsidio. quest. 58. n. 3.

Unde itum est in aliam, & quidem arduam quaestionem, an Princeps privilegio aut praescriptione eximi possit à punitione Pontificis, seu quod in idem recidit ne ab eo excommunicetur? Posse videtur judicare extravagans 10. 22. incip. frequentes. sub finem; dignitati enim principis patendum est. Massa ad formulam Cam. oblit. tit. Reliqua processus n. 21. Verum est ejusmodi Privilegia, & vana esse, & nulla, late Roder. Episc. Samaritan. lib. de Origine principatus parte 2. charia 77. & seqq. §. verum §. tertio. Restaurus tract. de Imperatore quest. 50. nu. 32. quest. III. casu 77. per cap. Cum instantia ubi. DD. de censibus cap. per venerabilem. Qui filii sint legitimi cap. 19. de foro compet. cap. novit. de iudic. l. Invenimus nullam ubi DD. C. de Sacros. Eccles. cap. cum non liceat de praescript. Et est conclusio Abbatis. d. cap. cum instantia. His verbis: Quinimo dicit Io. Andr. se non credere quod Papa posset aliquem privilegiare

giare, ne teneatur venire ad eum, vel ut per eum non possit excommunicari, & ego hoc habeo pro indubitato, quia cum Papa teneat locum Dei in terris ut in cap. 2. de trans. praelator, non debet aliquem eximere sua potestate, cum per hoc eximeretur à potestate Dei, unde contra summam potestatem Papæ, non valet præscriptio. ut not. Innoc. cap. bone 2. de postul. pralat. Ita ille, Idem censet Felin. in d. cap. cum non liceat. n. 14. in fine de prescript. tum ne dentur acephali, sine Rege, sine capite, ut locustæ Abb. c. per venerabilem num. 9. & 37. Qui filii sint legitimi. Fel. Abb. & DD cap. cum non liceat de prescript. cap. nulla; dist. 93. tum ne sit in manu Pontificis abjiciendi à se claves ac sibi manus ligandi. ca. innotuit de elect. dicam infra lib. 3. cap. 1. n. 2. Quam sententiam doctè confirmavit Gregorius Sayrus Theolog. Benedictinus tom. 1. Theologia moralis lib. 5. cap. 10. num. 12. dicens ne quidem ejuscemodi privilegio quemquam immunem esse à censuris Bullæ Cœnæ Domini. qua de re dicam infra lib. 4. quest. 75.

Q V Æ S T I O I V.

Ius exemptionum an sit favorabile vel odiosum.

S U M M A R I U M.

1. Agentis intentio inspicienda.	7. Exemptiones restringende. 8. 14. 17.
2. Leges, statuta, privilegia, judicanda ex intentione concedentis.	10. Ampliatur etiam ad exemptiones inclusas corpori juris.
3. Exemptiones an concessæ favore exemptorum.	11. Masculinum non concipit femininum.
4. Exemptiones an extendantur ad instar privilegiorum. 15. 16.	12. Reditio ad jus commune favorabilis.
5. Ius exemptionum odiosum.	13. Cum favor & odium concurrunt, prevallet odium.
6. Pontifex diocesanus totius orbis.	18. In dubio iudicandum pro ordinario.
	19. Iurisdicctio ordinaria valde favorabilis.

1. **V**ideri favorabile jus exemptionum non paucis probari potest argumentis: quæ priusquam attingam præmitto, ut cognoscatur qualis sit actus, inspicere debere an agens principaliter motus sit ob favorem, aut etiam ob odium. Primo casu favorabilis, altero odiosus iudicatur. *l. qui exemptionem, in pr. ubi Barth. & Bald. ff. de cond. ind. deb. Bald. l. 1. col. 10. vers. sed hic quero de effect. C. de summa trinit. est que generale ut statuta, leges, privilegia censentur favorabilia ex principali intentione concedentium. Bald. l. venia ubi DD. C. de in jus voc. conf. 433. Domina Ioanna col. 2. lib. 3. Nicolaus Malis in repertorio verb. lex dicitur favorabilis.*

Atqui, nemo dubitaverit exemptiones concedi favore exemptorum, quandoque ut liberati iugo ordinarii quietius vivant: quandoque etiam favore sanctæ sedis, cujus